

jde o náhradu nákladu, vynaloženého žalující obcí na odklizení stohu, uloženého žalovanému u výkonu požární policie, ale jím nevykonaného. O tomto případě se zákon ze dne 25. května 1876 č. 45 z. z. č. (řád policie v příčině ohně) vůbec nezmiňuje, tím méně vylučuje proň pořad práva. Ale není ani jediného právního předpisu, z kterého by se vyloučení pořadu práva v tomto případě dalo dovoditi. Je pravda, že by tento náklad mohl po případě přijíti v úvahu jako součást nákladů řízení administrativního, jmenovitě řízení exekučního (srov. § 127 nař. č. 8/1928 Sb. z. a n.), tedy věc patřící na pořad tohoto administrativního řízení a ne na pořad práva. Ale po této stránce žalující obec vůbec nemá sama moci vykonávat exekučně svoje vlastní usnesení nebo usnesení svých orgánů (starosty atd.); pro to však, že by sporné odklizení stoh u se stalo u výkonu politické exekuce ve smyslu § 5 cís. nař. ze dne 20. dubna 1854, č. 96 ř. z. (t. zv. Prügelpatent) resp. nyní ve smyslu nařízení č. 8/1928 Sb. z. a n. (§ 135, odst. 2, č. 1; § 90, odst. 2) není ve spisech vůbec podkladu, nanejvýš nebylo nikým ani tvrzeno, že by usnesení obce o odklizení stohu bylo bývalo schváleno kompetentním úřadem ve smyslu § 5 cís. nař. č. 96/1854 ř. z. a tím dána i jen možnost politické exekuce ve smyslu § 90, odst. 2 nař. č. 8/1928 Sb. z. a n.

Čís. 17330.

Zaměstnavatel, který potvrzuje v dělnické průkazce nepravdivé údaje a tím zavíná, že zaměstnanec získává neoprávněné slevy na jízdě, je železniční správě povinen náhradou.

(Rozh. ze dne 7. června 1939, Rv I 91/39.)

Žalující stát tvrdě, že žalovaný Sch. neměl nároku na zlevněnou jízdu podle dělnické jízdenky ve smyslu čl. 216 žel. tarifu, ježto nebyl přihlášen k nemocenskému pojištění a podnik, v němž byl zaměstnán, nebyl schválen živnostenským úřadem, domáhá se náhrady způsobené tím škody jak na žalovaném Sch., tak i solidárně na majiteli podniku B., na tomto podle bodu 240 č. 1 žel. tarifu proto, že potvrdil v dělnické průkazce údaje nepravdivé, ačkoliv prý v kontrolním útržku potvrdil svým podpisem a razítkem, že vzal na vědomost tarifní ustanovení.

Nižší soudy zamítly žalobu proti B-ovi.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu nové jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Odvolací soud vychází z předpokladu, že žalobní nárok byl vyvozen výhradně z ustanovení bodu 240 č. 1 želez. tarifu pro přepravu cestujících platného od 1. ledna 1934. To je nesporné, neboť žalobce

tvrdil jak v žalobě, tak i v přípravném podání, že žalovaný Sch. jezdil na dělnickou slevu neoprávněně, že sleva jím docílená byla neoprávněná a že neoprávněným jezděním na dělnickou jízdenku byla žalobci způsobena škoda podle příslušných ustanovení tarifu bod 240 č. 2. O spolužalovaném Václavu B. tvrdil žalobce, že ručí solidárně se Sch. podle bodu 240 č. 1 tarifu, ježto potvrdil v dělnické průkazce údaje nepravdivé, ačkoliv prý v kontrolním útržku potvrdil svým podpisem a razítkem, že vzal na vědomost tarifní ustanovení. Podle ustanovení bodu 240 uvedeného tarifu není ručení držitele průkazky a zaměstnavatele za zneužití dělnické slevy jízdného obmezeno jen na případy č. 1, když zaměstnavatel a držitel průkazky potvrdili v průkazce nepravdivé nebo nepřesné údaje, nýbrž podle č. 2 nastává jejich ručení i tehdy, bylo-li slevy na jízdném získáno neoprávněně nebo zneužito a je zaměstnanec, a jde-li o zavinění zaměstnavatele, též zaměstnavatel povinen náhradou. Z tohoto ustanovení plyne, že při ručení podle č. 2 nejde jen o úzce vymezený počet případů uvedený v č. 1, týkajících se jen potvrzení nepravdivých nebo nepřesných údajů v průkazce, nýbrž o všechny případy, kdy byla získána sleva jízdného, aniž měl zaměstnanec nárok na její přiznání, a kdy zaměstnavatel svým zaviněním přispěl k neoprávněnému přiznání slevy, pro niž nebyly splněny podmínky bodu 216 a násl. tarifu. Podle ustanovení bodu 228 a násl. uvedeného tarifu jsou k zajištění správného povolení slev pouze skutečně oprávněným zaměstnancům nejen zaměstnanci, nýbrž i zaměstnavatelé povinni vzít na vědomí příslušné tarifní ustanovení, jehož otisk je k legitimaci přiložen, a potvrdit to svým podpisem a razítkem nejen v průkazce, ale i v kontrolním ústřižku průkazky (bod 231). Toto vzetí na vědomí ustanovení železničního tarifu není pro posouzení otázky, o niž tu jde, bez významu. Podle ustanovení bodu 216 uvedeného tarifu mají nárok na zlevněnou zpáteční jízdenku jen zaměstnanci a dělníci, kteří podle lit. a) vykonávají v živnostenských nebo jiných podnicích úředně hlášených za plat práce a služby a kteří musí býti přihlášení k nemocenskému nebo starobnímu pojištění, pokud na ně zákon o tomto pojištění platí. Žalovaný přes to, že mu jako zaměstnavateli bylo známo, jak první soud také zjišťuje, že Sch. nebyl přihlášen k nemocenskému a starobnímu pojištění a přes to, že mu bylo známo, že provoz jeho podniku byl v polovici 1934 úředně zakázán, jak to i první soud zjišťuje, průkazku jako zaměstnavatel podepisoval. B. věděl, že Sch. není sociálně pojištěn, věděl též, že provoz jeho podniku je zakázán a přes to, že tyto dvě skutečnosti jsou podmínkou pro vydání zlevněné průkazky a v souzeném případě chyběly, nesprávnost tu potvrzoval. V tom právě spočívá jeho zavinění vůči železniční správě, již tak způsobil škodu, a musí za ni nésti odpovědnost. Ručení zaměstnavatele B. za záznamy v dělnické zlevněné průkazce je tedy dáno podle zjištěného stavu věci netoliko podle bodu 240 č. 1. tarifu, ježto B. jako zaměstnavatel zapisoval nebo potvrzoval v průkazce nepravdivé nebo nepřesné údaje, nýbrž i podle bodu 240 č. 2 tarifu proto, že B. zavinil, že bylo

slevy získáno neoprávněně. Okolnost, že podnik žalovaného B. byl v polovici roku 1934 úředně zakázán a že žalovaný Sch. přes to jezdil na zlevněnou průkazku dělnickou ještě od 15. října do 31. prosince 1934 a od 1. ledna do 13. října 1936, dotvrzuje přímo zavinění žalovaného B., který nebyl oprávněn potvrzovati měsíčně průkazku spoluzalovaného Sch. v době, kdy jeho podnik byl úředně zakázán a tedy s hlediska uvedených ustanovení tarifu neexistoval. Posuzuje-li se věc s tohoto právního hlediska, nezbylo než dovolání vyhověti, napadený rozsudek zrušiti a vrátiti věc odvolacímu soudu, aby se zabýval otázkou výše požadované náhrady.

Čís. 17331.

Stát neodpovídá podle předpisů zákona o motorových vozidlech za škodu, která byla způsobena provozem motorového vozidla při manevrovém cvičení vojska, třebaš dal příkaz k opatřením odporujícím předpisům o jízdě vozidly (jízda po silničním banketu, noční jízda bez světla) a třebaš bezpečnostní opatření, nařízená na dobu manevrových cvičení správními úřady, nebyla dostatečná.

(Rozh. ze dne 7. června 1939, Rv I 108/39.)

Žalobce domáhá se na žalovaném státu náhrady škody za úraz, jež utrpěl na silnici vojenským autem, které jej zachytilo při nočním vojenském cvičení, když prý jelo při samém okraji silnice se zastřenyými světly. Žalovaný stát namítl proti žalobě mimo jiné, že při nočním cvičení se zastřenyými světly bylo nařízeno též autokoloně dělostřeleckého pluku č. . . , aby v úseku Písková L., kde k nehodě došlo, jela rovněž se zastřenyými světly. Tímto příkazem byly suspendovány předpisy silničního řádu (automobilového zákona). Šlo o výkon veřejné moci státní a obyvatelstvo bylo vyhláškami a vybudnováním uvědoměno o průjezdu vojska. Bylo také nařízeno, aby občanstvo v kritické době po vozovce nechodilo. Silnice byla střežena četnickými hlídkami. I kdyby však k nehodě došlo nedostatečným uzavřením silnice, neručí stát za škodu žalobci způsobenou dle § 92 úst. listiny. N i ž š í s o u d y neuznaly žalobní nárok důvodem po právu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel má za to, že stačilo prokázati, že škoda mu byla způsobena zaviněním provozovatele jízdy (žalovaného státu), a to tím, že dal příkaz k opatřením odporujícím předpisům o jízdě automobily. Jakmile prý se dovolateli podařilo prokázati, že auto nejelo správně po vozovce, nýbrž po banketu, stačila prý již tato okolnost sama, aby